

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

CZERWIEC 2023

Premier Kishida nie ogłosi wcześniejszych wyborów parlamentarnych

Premier Kishida Fumio jasno stwierdził, że nie rozwiąże izby niższej i nie rozpíše przedterminowych wyborów podczas bieżącej zwyczajnej sesji Sejmu. W czerwcu administracja Kishidy zanotowała wyraźny spadek poparcia w badaniach opinii publicznej. Główną przyczyną jest były problemy z systemem identyfikacji „My Number”.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

4 czerwca: Japonia i Korea Południowa intensyfikują rozmowy dotyczące kwestii bezpieczeństwa. Japonia i Korea Południowa dążą do rozwiązania sporów pomiędzy Ministerstwami Obrony podczas konferencji bezpieczeństwa w Singapurze. Hamada Yasukazu oraz Lee Jong-sup omawiali najważniejsze „nierozstrzygnięte kwestie sporne”. Przedstawiciele obu państw zapowiedzieli podjęcie działań, które mają nie dopuścić do powtórzenia się „incydentu radarowego z 2018 roku”, który zapoczątkował poważny kryzys w relacjach wojskowych obu państw. W 2018 r. władze w Tokio wysunęły oskarżenia pod adresem marynarki Korei Południowej. Ich zdaniem południowokoreański niszczyciel rozpoczął namierzanie radarowe jednego z japońskich samolotów obserwacyjnych należących do Sił Samoobrony.

9 czerwca: rewizja japońskiego programu pomocy rozwojowej. Japoński rząd zatwierdził poważną rewizję polityki wydatkowania pomocy rozwojowej. Nowa strategia ma skupić się na bezpieczeństwie morskim i gospodarczym, pomagając krajom rozwijającym się sprostać wyzwaniom gospodarczym w obliczu rosnących globalnych wpływów Chin oraz rosyjskiej agresji w Ukrainie. W ramach nowej strategii japońskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych uruchomiło oficjalną pomoc w zakresie bezpieczeństwa (OSA) dla sił zbrojnych krajów rozwijających się, głównie w regionie Indo-Pacyfiku. Program ma finansować eksport sprzętu „nieśmiercionośnego”, takiego jak radary, anteny, małe łodzie patrolowe lub ulepszenia infrastruktury portowej. W kwietniu 2023 roku MSZ przeznaczyło 571 miliardów jenów (4,1 miliarda dolarów) pomocy rozwojowej na cele niemilitarne oraz, oddzielnie, 2 miliardy jenów (15,2 miliona dolarów) na pomoc we wzmocnieniu bezpieczeństwa narodowego „podobnie myślących” państw z regionu Indo-Pacyfiku.

9 czerwca: japoński parlament przegłosował kontrowersyjną ustawę imigracyjną. Izba wyższa parlamentu Japonii przegłosowała nowelizację ustawy o kontroli imigracji i uznawaniu uchodźców, która ma zapobiec przedłużającym się pobytom obcokrajowców w ośrodkach detencyjnych. Zgodnie z zapisami nowelizacji, władze imigracyjne mogą deportować osoby ubiegające się o status uchodźcy po dwukrotnym odrzuceniu ich wniosków, chyba że istnieje „uzasadniony powód”. Obecnie nakazy deportacji są zawieszane, jeśli wnioski azylowe są w trakcie rozpatrywania. Przedstawiciele rządu twierdzą, że niektórzy obcokrajowcy próbują uniknąć deportacji poprzez wielokrotne

składanie wniosków po odmowie przyznania im statusu uchodźcy. Dodatkowo, nowelizacja wprowadza nowe przepisy karne nałożone na osoby, które sprzeciwiają się deportacji i będą stosować przemoc podczas transportu powrotnego do kraju. Oprócz kary do jednego roku pozbawienia wolności, osoby uznane za winne takich naruszeń będą szybko deportowane.

9 czerwca: japoński rząd zatwierdził rozszerzenie programu wizowego dla wykwalifikowanych pracowników. Gabinet premiera Kishidy zatwierdził plan rozszerzenia liczby branż objętych wizą dla zagranicznych pracowników o określonych umiejętnościach. Obecnie pracownicy, którzy mogą ubiegać się o wizę klasy II są ograniczeni do dwóch branż: budowlanej i stoczniowej. Plan zatwierdzony przez Radę Ministrów rozszerza liczbę dziedzin z dwóch do 11 i obejmuje produkcję żywności i napojów, maszyn przemysłowych i rolnictwo. Zwiększenie liczby wiz jest efektem nacisku ze strony grup biznesowych. Wiza klasy II wymaga wyspecjalizowanych umiejętności. Posiadacze mogą pozostać w Japonii na czas nieokreślony, a także sprowadzić ze sobą członków rodziny.

16 czerwca: japoński parlament przyjmuje ustawę promującą świadomość LGBTQ+. W japońskim sejmie przyjęto ustawę mającą na celu promowanie zrozumienia dla kwestii LGBTQ+. Japonia jest jedynym członkiem Grupy Siedmiu wiodących krajów uprzemysłowionych, który nie posiada ochrony prawnej osób LGBTQ+. Poparcie dla małżeństw osób tej samej płci i innych praw wzrosło wśród japońskiej opinii publicznej, ale wewnątrz rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej można napotkać silny sprzeciw. Ostateczna wersja ustawy stwierdza, że „niesprawiedliwa dyskryminacja” jest niedopuszczalna. Sama ustawa nie wprowadza jednak środków penalizujących zachowania dyskryminacyjne. Część PLD stwierdziła, że przed wprowadzeniem silniejszych środków antydyskryminacyjnych konieczne jest osiągnięcie większego konsensusu. Projekt ustawy stwierdza, że zrozumienie przez społeczeństwo różnych orientacji seksualnych i tożsamości płciowych „jest niewystarczające”. Zdaniem krytyków rządu wprowadzone w ostatniej chwili poprawki konserwatywnej partii premiera Kishidy faworyzują opinie przeciwników równości seksualnej zamiast gwarantować równe prawa mniejszości.

14 czerwca: japoński rząd wprowadza nowe środki w walce ze spadającą liczbą urodzeń. Pakiet środków, nazwany „Polityką Strategii Przyszłości Dzieci”, obejmuje roczne nakłady w wysokości 25 miliardów dolarów w ciągu trzech lat od roku fiskalnego 2024. Wśród kluczowych zmian znalazł się plan podwojenia zasiłku rodzinnego na trzecie dziecko i kolejne. Głównym filarem programu jest zwiększona pomoc finansowa dla rodzin z młodszymi dziećmi, koncentrująca się na rozszerzeniu zasiłków na dzieci, co będzie wymagało około nakładów w wysokości około 8,3 miliarda dolarów rocznie. Rząd wylicza, że rodzina z trójką dzieci otrzyma maksymalnie 76 000 dolarów do czasu ukończenia szkoły średniej przez najmłodsze dziecko, co stanowi wzrost o około 27 000 USD w porównaniu z obecnymi wypłatami. Rząd planuje przeznaczyć dodatkowe 3,5 miliarda USD na programy takie jak zwolnienia i obniżki czesnego na uniwersytetach i innych instytucjach oraz poprawę i rozszerzenie programów stypendialnych.

15 czerwca: premier Kishida ucina spekulacje dotyczące wcześniejszych wyborów. Premier Kishida Fumio jasno stwierdził, że nie rozwiąże izby niższej i nie zwoła przedterminowych wyborów podczas bieżącej zwyczajnej sesji Sejmu. Spekulacje dotyczące rozpisania wcześniejszych wyborów nabrały na sile po tym, jak poparcie dla gabinetu Kishidy wzrosło po organizacji szczytu Grupy Siedmiu w Hiroszimie.

16 czerwca: japoński parlament przyjmuje ustawę promującą świadomość LGBTQ+. W japońskim sejmie przyjęto ustawę mającą na celu promowanie zrozumienia dla kwestii LGBTQ+. Japonia jest jedynym członkiem Grupy Siedmiu wiodących krajów uprzemysłowionych, który nie posiada ochrony prawnej osób LGBTQ+. Poparcie dla małżeństw osób tej samej płci i innych praw wzrosło wśród japońskiej opinii publicznej, ale wewnątrz rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej można napotkać silny sprzeciw. Ostateczna wersja ustawy stwierdza, że „niesprawiedliwa dyskryminacja” jest niedopuszczalna. Sama ustawa nie wprowadza jednak środków penalizujących zachowania dyskryminacyjne. Część PLD stwierdziła, że przed wprowadzeniem silniejszych środków antidyskryminacyjnych konieczne jest osiągnięcie większego konsensusu. Projekt ustawy stwierdza, że zrozumienie przez społeczeństwo różnych orientacji seksualnych i tożsamości płciowych „jest niewystarczające”. Zdaniem krytyków rządu wprowadzone w ostatniej chwili poprawki konserwatywnej partii premiera Kishidy faworyzują opinie przeciwników równości seksualnej zamiast gwarantować równe prawa mniejszości.

17 czerwca: Japonia, Stany Zjednoczone i Filipiny zacieśniają współpracę wojskową. Doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych, Japonii i Filipin przeprowadzili pierwsze wspólne rozmowy i zgodzili się zacieśnić współpracę trójstronną w obszarze bezpieczeństwa. Administracja Joe Bidena zwraca uwagę na „burzliwe regionalne środowisko bezpieczeństwa”, które wymaga nawiązywanie nowych form współpracy wielostronnej. Celem nowego formatu jest utrzymania pokoju i stabilności w regionie Indo-Pacyfiku, zwłaszcza w Cieśninie Tajwańskiej. Rozmowy są częścią wielu sojuszy angażujących Stany Zjednoczone w regionie Indo-Pacyfiku, w tym trójstronnej współpracy z Japonią i Koreą Południową oraz dialogu bezpieczeństwa Quad z Australią, Indiami i Japonią.

19 czerwca: słabnące poparcie dla administracji Kishidy. Badanie opinii publicznej przeprowadzone przez Asahi Shimbun pokazało, że, poparcie dla gabinetu Kishidy spadło o 4 punkty procentowe w związku z żenującą serią usterek w systemie identyfikacji „My Number”. Większość ankietowanych była również rozczarowana rządowym pakietem środków mających na celu wsparcie słabnącego wskaźnika urodzeń w Japonii. Poparcie dla obecnego rządu wyniosło 42 procent, co oznacza spadek z 46 procent w poprzednim badaniu przeprowadzonym w maju, podczas gdy wskaźnik dezaprobaty wyniósł 46 procent, co oznacza wzrost z 42 procent.

22 czerwca: premier Kishida weźmie udział w szczycie przywódców NATO na Litwie. Premier Japonii weźmie udział w nadchodzącym szczycie przywódców NATO, Japonia zacieśnia współpracę z sojuszem w obliczu coraz bardziej asertywnej aktywności wojskowej Chin. Jednocześnie premier Kishida podkreślił znaczenie dialogu z Chinami w celu rozwijania „konstruktywnych i stabilnych” relacji z Pekinem, podczas gdy jego kraj współpracuje ze swoim kluczowym sojusznikiem, Stanami Zjednoczonymi.

23 czerwca: rząd liczy na rekordowe przychody z podatków. Dochody podatkowe Japonii w roku fiskalnym 2022 osiągnęły rekordowy poziom trzeci rok z rzędu. Wpływy z podatków po raz pierwszy mogą przekroczyć 70 bilionów jenów (500 miliardów dolarów). Wzrost ten wynika z poprawy wyników biznesowych po pandemii COVID-19, a także znacznego osłabienia jena i gwałtownego wzrostu cen spowodowanego wojną na Ukrainie. Zyski są najbardziej zauważalne w podatkach od osób prawnych i konsumpcyjnych. Nie jest jednak jasne, czy wzrost dochodów doprowadzi do zmniejszenia zadłużenia. Dodatkowe przychody

zostaną najprawdopodobniej wykorzystane w celu sfinansowania drogich projektów rządowych takich jak zwiększenie wydatków zbrojeniowych oraz program wsparcia finansowego dla rodzin z dziećmi.

29 czerwca: koalicja rządowa przedstawia plan szerszego eksportu uzbrojenia. Partia Liberalno-Demokratyczna stworzy nowe regulacje, które pozwolą na eksport myśliwców nowej generacji do innych krajów, pomimo obowiązujących surowych przepisów dotyczących międzynarodowej sprzedaży broni. Koalicja rządząca prowadzi obecnie debatę dotyczącą potencjalnych korzyści i zagrożeń płynących z eksportu urządzeń obronnych wyposażonych w śmiertcionośną broń. Japonia, Wielka Brytania i Włochy wspólnie realizują projekt budowy myśliwca nowej generacji do 2035 roku. Jak dotąd Japonia formalnie utrzymywała swoje stanowisko, że trzy zasady dotyczące zagranicznych transferów sprzętu obronnego i technologii zakazują eksportu broni, z wyjątkiem przedmiotów opracowanych lub wyprodukowanych wspólnie z innym krajem.

29 czerwca: Japonia i Korea Południowa zgadzają się na wznowienie porozumienia o wymianie walut. Japonia i Korea Południowa zgodziły się na wznowienie swapu walutowego o wartości 10 miliardów dolarów. Umowa została po raz pierwszy uzgodniona w 2001 r. jako narzędzie mające pomóc obu krajom w walce z kryzysem finansowym, ale wygasła w roku 2015 w wyniku napięć dyplomatycznych. Wznowienie swapu walutowego należy traktować jako kolejny istotny krok na drodze odbudowy relacji gospodarczych i politycznych.

30 czerwca: rząd przygotowuje się do kontrowersyjnego planu zrzucenia radioaktywnej wody do oceanu. Premier Kishida Fumio poinstruował odpowiednich ministrów, aby uspokoiili obawy lokalnych rybaków, a także sąsiednich państw przed uwolnieniem oczyszczonej radioaktywnej wody, pochodzącej z elektrowni Fukushima I do oceanu. Premier polecił wdrożenie środków „mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę przed negatywnym rozgłosem”, a także uruchomienie kanałów przekazywania informacji i szczegółowych wyjaśnień społecznościom lokalnym i międzynarodowym. W Tokyo Electric Power Co. zakończyło prace nad przygotowaniem sprzętu do odprowadzania wody, która jest obecnie przechowywana w zbiornikach magazynowych na terenie elektrowni. Projekt czeka na zielone światło ze strony Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.

KOMENTARZ

W czerwcu warto zwrócić uwagę na zakończenie spekulacji dotyczących rozwiązania Izby Niższej i rozpisania wcześniejszych wyborów. Pomimo wzrostu poparcia społecznego i wyraźnego osłabienia opozycji premier Kishida Fumio nie zdecydował się na przedterminowe wybory z kilku powodów. Pierwszy z nich to skutkiem skandalu z udziałem jego najstarszego syna Kishidy Shotaro, który zorganizował imprezę na dla krewnych w oficjalnej rezydencji premiera w Tokio. Kolejnym powodem są rosnące tarcia w koalicji rządzącej. W maju młodszy partner koalicyjny partia Komeito poinformowała, że nie będzie popierać kandydatów rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej startujących w okręgach

jednomandatowych w Tokio w następnych wyborach do Izby Niższej. Partia podkreśla jednak, że nie ma zamiaru opuścić koalicji. Największym problemem wizerunkowym dla premiera okazała się seria awarii i usterek związanych z korzystaniem z tzw. „My Number Card”. Pomimo licznych problemów towarzyszących wprowadzaniu nowego systemu identyfikacji cyfrowej administracja premiera Kishidy promowała projekt, namawiając obywateli do korzystania z karty w szerokim zakresie usług administracyjnych. Badania opinii publicznej przeprowadzone w drugiej połowie miesiąca pokazały, że decyzja premiera Kishidy była słuszna. Z powodu wyżej wymienionych problemów poparcie dla premiera wyraźnie spadło w porównaniu z badaniami przeprowadzonymi w maju. Dodatkowo badanie pokazało, że znaczna część obywateli nie jest przekonana do skuteczności narzędzi wprowadzonych w ramach flagowego programu walki ze spadającą liczbą urodzeń.

W polityce wewnętrznej warto również zwrócić uwagę na przegłosowanie kontrowersyjnej nowelizacji prawa imigracyjnego, która pozwala na deportację osób ubiegających się o przyznanie statusu uchodźcy.

Pracy nad ustawą towarzyszyły silne protesty ze strony ugrupowań opozycyjnych oraz przedstawicieli środowisk reprezentujących środowiska migrantów. Około 4000 osób zebrało się przed budynkiem Sejmu, aby zaprotestować przeciwko odsyłaniu za granicę osób, które mogą być prześladowane z powodów politycznych i religijnych. Największa partia opozycyjna Japońska Partia Konstytucyjno-Demokratyczna (CDP) sprzeciwia się zmianom prawnym, twierdząc, że osoby potrzebujące ochrony mogą stracić życie, jeśli zostaną odesłane do swoich krajów.

Od początku lat 90. Roku liczba osób posiadających status uchodźcy systematycznie malała. Niski odsetek osób, którym przyznano status uchodźcy jest wyraźnym problemem wizerunkowym na arenie międzynarodowej. Sytuacja ta skłoniła administrację Kishidy Fumio do odejścia od „polityki odosobnienia wobec uchodźców”. W roku 2021 Japonia rozpatrzyła pozytywnie tylko 74 wnioski o przyznanie azylu. W roku 2022 liczba ta wzrosła do 202 osób. W marcu 2023 roku japońska Agencja Usług Imigracyjnych po raz pierwszy opublikowała wytyczne i kryteria, wyjaśniające w jaki sposób można ubiegać się o status uchodźcy, w obliczu gwałtownego wzrostu liczby wniosków. Jednocześnie japoński rząd rozszerzył możliwość ubiegania się o wizę pozwalającą na stały pobyt na kolejne sektory gospodarcze.

Nowelizacja ustawy o kontroli imigracji i uznawaniu uchodźców jest kolejną próbą zwiększenia kontroli rządu nad coraz większą liczbą osób szukających azylu na terytorium Japonii. Jest to kolejny przykład dualistycznej polityki migracyjnej, która z jednej strony promuje kontrolowany napływ wykwalifikowanych migrantów zarobkowych i jednocześnie ogranicza możliwość ubiegania się legalny pobyt pozostałym grupom imigrantów. Dzięki możliwości szybszej deportacji, ustawodawcy mają na celu nie tylko zmniejszenie liczby osób przebywających w ośrodkach detencyjnych, ale także odstraszenie innych osób, które rozważają przyjazd do Japonii w celu ubiegania się o status uchodźcy. Wprowadzone zmiany najprawdopodobniej będą skutkować nasileniem międzynarodowej krytyki pod adresem japońskiego rządu.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

2 czerwca: Japonia zwraca do Polski obraz zrabowany przez nazistów. Japonia przekazała zrabowany przez nazistów barokowy obraz do Polski po tym, jak władze skonfiskowały go podczas aukcji w Tokio. Dzieło sztuki, przypisywane Alessandro Turchi, znajdowało się na liście najcenniejszych dzieł wywiezionych z Polski podczas II wojny światowej. Obraz został zwrócony podczas ceremonii w Ambasadzie RP w Tokio.

4 czerwca: minister obrony Ukrainy nawiązuje do sporu o Kuryle Południowe. W Singapurze doszło do spotkania pomiędzy japońskim i ukraińskim ministrem obrony. Minister obrony Ukrainy Ołeksij Reznikow zabiega o wzmocnienie współpracy z Japonią w wojnie przeciwko Rosji. Minister porównał aneksję Krymu w 2014 roku do okupacji Terytoriów Północnych przez Związek Radziecki. Jego zdaniem Japonia i Ukraina „podzielają to samo pragnienie wyzwolenia regionu znajdującego się pod okupacją obcego kraju”. W odpowiedzi minister Hamada Yasukazu zapowiedział dalsze działania wspierające Ukrainę w konflikcie. Japoński rząd wyśle około 100 pojazdów Sił Samoobrony i dostarczy około 30 000 racji żywnościowych w ramach nowego pakietu środków wsparcia dla Ukrainy.

9 czerwca: premier Kishida zapowiedział dodatkową pomoc humanitarną dla Ukrainy. Premier Kishida Fumio powiedział, że Japonia jest gotowa zaoferować nadzwyczajną pomoc humanitarną w następstwie wysadzenia tamy w Nowej Kachowce i powodzi, która nawiedziła tamtejsze tereny. Początkowa pomoc w wysokości 5 milionów dolarów będzie dystrybuowana za pośrednictwem organizacji międzynarodowych.

13 czerwca: Japonia dostarczy sprzęt do rozminowania Ukrainy. Japoński rząd zapowiedział rozszerzenie zasad związanych z eksportem sprzętu obronnego. Administracja premiera Kishidy chce dodać sprzęt do usuwania min lądowych oraz dostęp do programu edukacji i szkoleń do trzech zasad związanych z eksportem sprzętu obronnego. Obecne zasady ograniczają taki eksport do pięciu obszarów - usuwania min, transportu, nadzoru, monitorowania i sprzętu ratowniczego. Ponadto eksport obejmuje tylko państwa które są sojusznikami lub z którymi Japonia współpracuje w zakresie bezpieczeństwa narodowego. Urzędnicy rządowi rozważają dodanie do listy rolek, które mogłyby być przymocowane do czołgów w celu kruszenia min. Pierwsze transporty miałyby zostać wysłane do Ukrainy. Inny rozważany obszar współpracy to edukacja i szkolenia, który obejmuje dostarczanie samolotów do celów szkoleniowych dla sił zbrojnych krajów Azji Południowo-Wschodniej.

19 czerwca: Japonia i Ukraina otwierają dialog dotyczący odbudowy. Japonia porozumiała się z Ukrainą w sprawie ustanowienia biura łącznikowego, które będzie wspierało proces odbudowy terenów zniszczonych przez rosyjską inwazję. Minister odbudowy Watanabe Hiromichi i Ołeksandr Kubrakow, wicepremier ds. odbudowy Ukrainy, podpisali dokument dotyczący inicjatywy wsparcia odbudowy. Tokio zapewni doradztwo i wiedzę, które mają być wykorzystane w odbudowie zniszczonych regionów w oparciu o doświadczenie zdobyte podczas potężnego trzęsienia ziemi w 2011 roku, które nawiedziło północno-wschodnią część Japonii.

22 czerwca: Japońska Federacja Biznesu powoła komitet ds. odbudowy Ukrainy. Nippon Keidanren podjęła decyzję o utworzeniu specjalnego komitetu ds. odbudowy gospodarczej Ukrainy. Zespół będzie zbierał informacje na temat lokalnych potrzeb i rozwoju sytuacji a

także zbierał oczekiwania japońskich firm uczestniczących w procesie odbudowy. Nowy zespół będzie podlegał Komitetowi Współpracy Biznesowej Japonia-NIS, który koncentruje się na nowych niepodległych państwach byłego Związku Radzieckiego, z wyłączeniem Rosji. Keidanren zaprosi około 1500 firm członkowskich do udziału w tym przedsięwzięciu.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

7 czerwca: TSMC zbuduje kolejną fabrykę w Kumamoto. Wiodący producent półprzewodników TSMC ogłosił plan budowy drugiej fabryki w japońskiej prefekturze Kumamoto. Nie zakończono jeszcze budowy pierwszej japońskiej fabryki TSMC mieście Kikuyo w prefekturze Kumamoto. Jej uruchomienie planowane jest na grudzień przyszłego roku. Druga fabryka ma powstać w pobliżu obecnie realizowane inwestycji. Tajwańska firma koordynuje działania z japońskim rządem w celu pozyskania gruntów.

9 czerwca: problemy systemu identyfikacji „My Number”. System „My Number” został wprowadzony w 2015 roku jako próba stworzenia jednolitego krajowego numeru identyfikacyjnego dla wszystkich obywateli. System miał być wykorzystywany do identyfikacji, ułatwiania płatności i świadczenia usług rządowych, opodatkowania, a także w przypadku reagowania na katastrofy. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oszacowało, że około 77% obywateli Japonii złożyło wnioski o przyznanie kart „My Number”. Niestety w ostatnich miesiącach użytkownicy kart mogli spotkać się z licznymi awariami systemu. W niektórych przypadkach osoby poszukujące informacji na temat swoich kont za pośrednictwem sieci komputerowej uzyskały dostęp do prywatnych informacji zupełnie obcych osób, w tym danych zdrowotnych, emerytalnych i finansowych. W maju ministerstwo zdrowia potwierdziło, że zarejestrowano ponad 7300 przypadków powiązania danych ubezpieczenia zdrowotnego z kartami zawierającymi błędne informacje.

13 czerwca: japoński rząd planuje odłożenie w czasie planowanych podwyżek podatków. W grudniu rząd koalicyjny osiągnął porozumienie w sprawie podniesienia kluczowych podatków w celu sfinansowania programu podwojenia wydatków zbrojeniowych do roku 2027. Spór pomiędzy ustawodawcami Partii Liberalno-Demokratycznej może opóźnić decyzję dotyczącą terminu podniesienia podatków. Znaczna część parlamentarzystów jest przeciwna krótkoterminowym podwyżkom podatków, które mogłyby zaszkodzić delikatnej gospodarce Japonii. Administracja premiera Kishidy zapowiedziała, że podwyżki podatków zostaną wprowadzone w roku 2024 lub później. Długoterminowe ramy polityki rządowej zakładają opóźnienie podwyższenia podatków przynajmniej do roku 2025.

13 czerwca: Toyota przedstawiła projekt produkcji nowych akumulatorów. Toyota realizuje projekt opracowania nowych akumulatorów półprzewodnikowych w ramach strategii rozwoju produkcji pojazdów elektrycznych. Toyota twierdzi, że komercyjne akumulatory będą dostępne już w 2027 roku. Czas ładowania akumulatorów zostanie skrócony do 10 minut lub mniej. Firma planuje wyprodukować 1,5 miliona pojazdów elektrycznych w 2026 r. poprzez rozszerzenie oferty pojazdów.

13 czerwca: historyczny wzrost wartości japońskiej giełdy. W dniu 30 grudnia 1989 r. najważniejszy japoński indeks rynkowy, Nikkei 225, zamknął się na poziomie 38 915,87 notując najwyższą wartość w historii. W 1990 r. wartość japońskiej giełdy spadła o 39%, co

obecnie określa się mianem pęknięcia bańki gospodarczej. W czerwcu wycena japońskiej giełdy przekroczyła poziom 30 000 po raz pierwszy od 33 lat, na czele z akcjami firm technologicznych. Głównym czynnikiem napędzającym wzrost jest rosnące zainteresowanie zagranicznych inwestorów, którzy liczą na nowe inwestycje w sektorze produkcji półprzewodników. Akcje SoftBank Group wzrosły o 5,25% po doniesieniach o połączeniu sił z operatorem ChatGPT OpenAI. Akcje producenta sprzętu do testowania chipów Advantest Corp wzrosły o 4,79%. Akcje Toyoty podskoczyły o 4,99% po tym, jak producent samochodów ogłosił plany wprowadzenia na rynek elektronicznych pojazdów akumulatorowych nowej generacji od 2026 roku.

20 czerwca: Japonia spadła na 35. miejsce w światowym rankingu konkurencyjności.

Szwajcarska szkoła biznesu IMD ocenia środowisko biznesowe i politykę 64 krajów na całym świecie w oparciu o statystyki gospodarcze i badania świadomości menedżerów. Tegoroczne wyniki pokazały, że Japonia spadła o jedno miejsce i znajduje się na 35 pozycji pod względem konkurencyjności gospodarki. W dziedzinie zarządzania i „wykorzystania dużych zbiorów danych itp.” Japonia zajęła 64. miejsce, najniższe w historii. Pozycje związane ze stabilnością systemu podatkowego, takie jak „całkowity dług publiczny”, są również oceniane niżej niż w poprzednich badaniach. Dania znalazła się na szczycie listy, a na kolejnych miejscach Irlandia i Szwajcaria.

21 czerwca: Carlos Ghosn pozywa Nissana za czas spędzony w areszcie.

Carlos Ghosn złożył w Bejrucie pozew o wartości 1 miliarda dolarów przeciwko Nissanowi i kilkunastu osobom w związku z jego uwięzieniem w Japonii i rozpowszechnianymi przeciwko niemu nieprawdziwymi informacjami. Ghosn oskarża Nissana i osoby z kierownictwa o zniesławienie i „sfabrykowanie zarzutów” przeciwko niemu. Carlos Ghosn został aresztowany w Japonii w listopadzie 2018 r. pod zarzutem naruszenia zaufania, nadużycia aktywów firmy dla osobistych korzyści i naruszenia przepisów dotyczących papierów wartościowych poprzez niepełne ujawnienie swojego wynagrodzenia. Nissan i pracownicy oskarżeni mają wysłać przedstawicieli do Bejrutu lub wskazać libańskiego prawnika, który będzie ich reprezentował.

26 czerwca: japoński fundusz kupi producenta materiałów do chipów JSR za 6,4 mld USD.

Wspierany przez rząd fundusz Japan Investment Corp (JIC) zatwierdził zakup producenta materiałów półprzewodnikowych JSR Corp za około 909,3 miliarda jenów (6,4 miliarda dolarów). Projekt jest nadzorowany przez japońskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu. Finansowanie przejęcia zapewnią Mizuho Bank i wspierany przez rząd Development Bank of Japan (DBJ). Akcje JSR wzrosły o 22%.

KOMENTARZ

W czerwcu warto zwrócić uwagę na dobre nastroje panujące wśród japońskich spółek technologicznych.

Zagraniczni inwestorzy w tym Warren Buffet wykazują zainteresowanie akcjami japońskich spółek w oczekiwaniu na kolejne inwestycje w sektorach produkcji półprzewodników,

samochodów elektrycznych oraz sztucznej inteligencji. Japoński rząd we współpracy z zagranicznymi i krajowymi spółkami intensyfikuje wysiłki mające na celu wzmocnienie sektora produkcji półprzewodników. Najciekawszą informacją w tym obszarze jest deklaracja ze strony TSMC dotycząca budowy kolejnej fabryki w prefekturze Kumamoto.

TSMC chce rozszerzyć swoją działalność poza Tajwan, poszukując nowych miejsc produkcyjnych w Stanach Zjednoczonych, Japonii i Europie. Ekspansja Tajwańskiego giganta jest wspierana przez dotacje oferowane przez kraje przyjmujące, które chcą zmniejszyć swoją zależność od Chin. Firma rozpoczęła już prace w fabryce chipów w Arizonie i nadal poszukuje lokalizacji dla fabryki w Europie. Ekspansja może przynieść TSMC liczne korzyści. Firma chce zdywersyfikować swoją działalność poza Tajwanem, aby uzyskać dostęp do szerszej puli talentów i pozostać bliżej lokalizacji odbiorców. Władze TSMC chcą zagwarantować odbiorcom zabezpieczenie mocy produkcyjnych w obliczu wojny chipowej między USA a Chinami.

Kolejnym ciekawym posunięciem na japońskim rynku jest zakup producenta materiałów do produkcji półprzewodników JSR. Inwestycja zakończona sukcesem jest wyraźnym przykładem współpracy pomiędzy administracją rządową, sektorem bankowym oraz japońskim biznesem, której celem jest konsolidacja jak największej ilości firm z sektora produkcji chipów. Jest to kolejny etap rządowej strategii mającej na celu odzyskanie przez Japonię pozycji lidera w produkcji zaawansowanych półprzewodników i utrzymanie przewagi jako producent materiałów i narzędzi wykorzystywanych do ich produkcji. Warto również zwrócić uwagę na dobre wyniki Toyoty oraz Softbanku, które są przejawem wzrostu zainteresowania rynkiem pojazdów elektrycznych oraz technologii związanych z rozwojem sztucznej inteligencji.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

